

**VERDERE CONCRETISERING VAN DE
11 KRACHTLIJNEN
VOOR
EEN VERBETERDE CLB-WERKING**

11 januari 2017

De CLB's werden in 2015 grondig doorgelicht door PWC. Het auditbureau heeft tientallen voorstellen gedaan voor een verbetering van de werking van de CLB's. De kern van hun aanbeveling is dat er een veel te grote diversiteit is in de werking van de CLB's en dat er nood is aan een meer gelijkgericht aanbod. De minister van Onderwijs werkt momenteel aan een nieuw decreet Leerlingenbegeleiding.

Vanuit beweging.net, sterk betrokken in diverse CLB-besturen en in de VCLB-koepel, heeft een dossiergroep de huidige werking van de CLB's en zijn koepel besproken en tegen het licht gehouden van de diverse knelpunten in de werking. Van daar uit is een nieuwe visie op de werking van de CLB's gegroeid die we hier samenvatten in 11 krachtlijnen en 61 concrete voorstellen.

Krachtlijn 1 Plaats de leerling centraal

Beweging.net onderschrijft de visie om bij de organisatie van de leerlingenbegeleiding te vertrekken van de vragen en noden van de leerlingen vanuit een holistische en perspectiefgerichte benadering (de lichamelijke, de sociale, de persoonlijke, de cognitieve als de morele ontwikkeling). Dit is een opdracht die zowel door de school, de Pedagogische Begeleidingsdienst als het CLB moet worden opgenomen. Het CLB zorgt er samen met de scholen en ondersteund door de Pedagogische Begeleidingsdienst voor dat vragen/signalen van leerlingen gecapteerd en toegeleid worden naar de juiste personen, binnen of buiten het CLB. Het CLB vormt als het ware de draaischijf in het veld van jongerenhulpverlening. In elke school worden hier duidelijke afspraken over gemaakt, met inbegrip van de bekendmaking van de rechtstreekse toegang tot het CLB voor leerlingen, ouders en leerkrachten. Het CLB gaat met die vragen aan de slag, hetzij door de scholen te ondersteunen in hun werking (in samenwerking met PBD), hetzij via de inzet van een handelingsgericht diagnostisch traject, hetzij door het ontwikkelen van een hulpverleningsaanbod voor de leerlingen en hun ouders, hetzij door gericht door te verwijzen naar welzijns- en vormingspartners.

Concretisering

- 1 De doelgroep van de CLB's moet worden uitgebreid tot leeftijd van 25 jaar. Daarmee stemmen CLB's zich af op de leeftijdsgrens binnen de integrale jeugdhulp en worden jongeren niet 'losgelaten' op hun 18de. Problemen met de opleidingskeuze, persoonlijke problemen of problemen tijdens de hogere studies of bij de overgang naar werk kunnen door CLB's opgevangen worden. Uiteraard moet dit in samenwerking met de sociale diensten van hogescholen en universiteiten en hulpverlening aan jongvolwassenen, maar niet alle problemen kunnen door hen worden opgepakt. Het aanbod van het CLB is complementair aan het aanbod van de hogescholen en universiteiten en hulpverlening aan jongvolwassenen.
- 2 Om deze groep van 18-25-jarigen goed te kunnen begeleiden is er nood aan:
 - het objectiveren van de doelgroep en zijn noden;
 - gemeenschappelijke kaders tussen CLB's en sociale diensten in de jeugdhulp en het hoger onderwijs;
 - een betere informatie-overdracht tussen de verschillende diensten.Dit vergt evident een uitbreiding van mensen en middelen.
- 3 Specifiek in het kader van onderwijsinformatie dient iedere informatiezoeker ongeacht leeftijd beroep te kunnen doen op CLB.

Krachtlijn 2 Organiseer het werkveld volgens het zorgcontinuüm

De zorgvragen die jongeren aan het CLB stellen zijn zeer divers. Soms is een eenvoudig antwoord mogelijk, andere keren dienen jongeren zich met zeer complexe problemen aan, die niet alleen door het CLB kunnen worden aangepakt. De zorg voor de jongeren kan alleen maar op een kwaliteitsvolle manier worden aangepakt als alle actoren goed samenwerken en hun verantwoordelijkheid opnemen. Die samenwerking moet worden georganiseerd volgens het zorgcontinuüm dat gaat van brede basiszorg tot zorg op maat of van algemeen beleid tot curatie. Daarin moeten zowel de scholen, de pedagogische begeleidingsdiensten als de CLB's en de Integrale Jeugdhulp en andere welzijnsactoren een duidelijke rol hebben. Daarnaast is het van belang dat er duidelijkheid wordt geschapen over de rol van de preventieve en curatieve welzijnsvoorzieningen en de afstemming met de rol van het CLB, waarbij er ook aandacht is voor terugkoppeling vanuit de welzijnsdiensten naar het CLB en de school. Die taken en rollen moeten zo duidelijk als mogelijk omschreven worden in het decreet.

Concretisering

- 4 Het zorgcontinuüm staat of valt met de organisatie van het intern zorgbeleid. Elke school moet worden verplicht een zorgbeleid uit te tekenen en zal hier ook op gecontroleerd worden.
- 5 Een vast onderdeel van het zorgbeleid in de scholen is de interne leerlingenbegeleiding.
- 6 Als beweging.net streven we naar een kwaliteitsvol zorgbeleid, dat is afgestemd op de noden van de school. Het zorgbeleid moet worden gekoppeld aan interne kwaliteitsindicatoren, die in overleg met het werkveld worden opgesteld.
- 7 De overheid werkt samen met de CLB's van de verschillende koepels en het onderwijsveld een model uit met interne kwaliteitsindicatoren als ondersteuning van de scholen.
- 8 De koepels werken een professionaliseringstraject uit voor de zorgbegeleiding.

Krachtlijn 3 Plaats de CLB's, scholen en Pedagogische Begeleidingsdiensten in een driehoeksverhouding

Om tot een kwaliteitsvolle werking te komen is het essentieel dat de CLB's, de scholen en de Pedagogische Begeleidingsdiensten goed met elkaar samenwerken en elkaar ondersteunen. Elke partner is daarin cruciaal en moet de andere ondersteunen om de eigen rol en verantwoordelijkheden effectief te kunnen opnemen. Hiervoor is het noodzakelijk dat school, PBD en CLB een samenwerkingsakkoord opmaken, waarin precieze afspraken over rol, verantwoordelijkheden, taken en uitdagingen beschreven staan. Daarvoor moeten ook de nodige middelen worden voorzien, zodat elke partner zijn verantwoordelijkheden ook daadwerkelijk kan opnemen.

De scholen hebben hierbij de regie voor het organiseren van de brede basiszorg en de verhoogde zorg, daarin ondersteund door de Pedagogische Begeleidingsdiensten. Het CLB ontwikkelt op het zorgcontinuüm zijn activiteiten op niveau van secundaire preventie, uitbreiding van zorg en zorg op maat. Het CLB beschikt naar aanleiding van haar activiteiten over veel informatie over scholen. Om het beleidsvoerend vermogen van scholen te versterken, stelt CLB de informatie ter beschikking van scholen en Pedagogische Begeleidingsdienst. Omgekeerd beschikken de scholen over heel wat data die ze ter beschikking kunnen stellen van het CLB en de Pedagogische Begeleidingsdienst.

Concretisering

- 9 Het nieuwe decreet moet de relaties tussen de drie actoren verduidelijken. Vandaag is de relatie tussen school en PBD te vrijblijvend, terwijl de relatie tussen school – CLB iets te stringent geregeld is.
- 10 Het decreet moet de algemene lijnen bepalen. De invulling kan via samenwerkingsakkoorden tussen de actoren geregeld worden.
- 11 Scholen moeten in de toekomst geen contracten, maar samenwerkingsakkoorden kunnen afsluiten met CLB en PBD, waarin samen wordt afgesproken welke opdrachten vervuld zullen worden. Bij voorkeur gaat het om één samenwerkingsakkoord met de drie partijen.
- 12 Ook de gebruikers (leerlingen en ouders) moeten een plek krijgen in het decreet. Zij zijn eveneens actoren.
- 13 Essentieel is dat de scholen verantwoordelijk worden voor hun eigen zorgbeleid en dat zij ondersteuning krijgen van het CLB en PBD.
- 14 CLB en PBD ondersteunen de school elk vanuit hun eigen expertise, resp. een inhoudelijke invalshoek en een procesmatige invalshoek.
- 15 Om de samenwerking tussen CLB en PBD te bevorderen moet er een regionaal afstemmingsoverleg komen met bindende afspraken.
- 16 Handelings- en perspectiefgericht werken kan een gemeenschappelijk kader bieden voor zowel de school, het CLB en het PBD. Handelings- en perspectiefgericht werken vertaalt zich in:
 - doelgericht werken zodat niet alleen problemen aangepakt worden, maar ook perspectief geboden wordt
 - afstemming en wisselwerking
 - onderwijsbehoeften en ondersteuningsbehoeften centraal stellen
 - de leerkrachten en de ouders als sleutelfiguren
 - aandacht voor het positieve
 - constructieve samenwerking
 - systematisch, methodisch en transparant werken
- 17 PBD's moeten hun rol t.a.v. scholen meer pro-actief kunnen opnemen (dus ook als de school geen expliciet beroep op hen doet).
- 18 Elke school is verplicht om zich te laten begeleiden door een PBD.
- 19 Omgekeerd moeten de PBD's ook meer beschikbaar en beter aanspreekbaar worden voor scholen. Zij moeten daartoe voldoende middelen krijgen.
- 20 Men is akkoord om de huidige structuur van de PBD's (cf. 5 bisdommen) te behouden. De CLB's kunnen perfect een andere regionale verdeling nastreven. Dat hoeft samenwerking op regionaal niveau niet te verhinderen.
- 21 Ook de PBD's moeten mee aan gelijkgerichtheid werken. Verschillen in de werking en de beleidskeuzes van een PBD's kunnen, maar moeten verantwoord worden.
- 22 De informatie-uitwisseling kan en moet verbeterd worden. CLB is bereid zijn informatie op geaggregeerd niveau (o.b.v. LARS) uit te wisselen.
- 23 CLB's zijn vragende partij t.a.v. overheid om een informatiesysteem 'Mijn CLB' op te zetten. Op die manier kan de overheid de informatie waarover zij beschikt met het CLB delen.
- 24 Het informatiesysteem waarmee de PBD's werken moet verbeterd worden, zodat ook hier uitwisseling mogelijk is.
- 25 De CLB's moeten hun bevragingstool kunnen digitaliseren. Op die manier kunnen leerlingen digitaal bevroegd worden en delen van hun dossier inkijken en eventueel aanvullen. Dat zou veel werk en kosten uitsparen.
- 26 De overheid moet bepalen wie het beheer van de databanken doet, wie analyses kan maken edm.

Krachtlijn 4 Erken de CLB's als makelaars in het welzijnslandschap

Om van een volwaardig zorgcontinuüm te kunnen spreken is ook een goede samenwerking met de welzijns- en vormingssector belangrijk en zijn duidelijke taakafspraken nodig. De CLB's hebben in het kader van het decreet op de integrale jeugdhulp een belangrijke rol toebedeeld gekregen. Zij zijn verantwoordelijk voor de organisatie van de brede instap en vormen daarmee het eerste aanspreekpunt voor hulpvragen van leerlingen en hun ouders. De opdracht van het CLB houdt in dat ze vragen onthalen, verhelderen en onderzoeken. Daarnaast neemt het CLB zelf begeleidingen op en zorgt het - afhankelijk van de ernst en complexiteit van de zorgvraag - voor de toewijzing van jongeren aan een aanwijsbaar netwerk van hulpaanbod. Het overlopen van het bestaande aanbod aan welzijns- en vormingsactoren in de regio en gerichte doorverwijzing vormen daarin de logische eerste stappen. Daarbij nemen zij de rol op als makelaar die het verdere hulpverleningstraject van de leerling ook opvolgt en in overleg met welzijnsactoren bijstuurt indien nodig. Op die manier kan een warm hulpverleningstraject, dat loopt via diverse welzijns- en vormingsactoren, worden aangeboden. De CLB's zijn omwille van hun onafhankelijke positie ten aanzien van de scholen en hun onafhankelijke positie ten aanzien van het probleemgebonden aanbod bijzonder goed geplaatst om – in overleg en samenwerking met andere actoren – een rol te spelen op vlak van probleemanalyse, indicatiestelling, professionele begeleiding, toewijzing en regie.

Concretisering

- 27 Om tot een goede samen- en netwerking met de welzijns- en vormingsactoren te komen, is het aangewezen om het werkgebied van de CLB's maximaal op de welzijnsregio's af te stemmen. De veelheid aan regionale afbakeningen binnen welzijn maakt het niet gemakkelijk, maar een afstemming op de regio's in de Integrale Jeugdhulpverlening lijkt het meest aangewezen.
- 28 De schaalvergroting en regionale samenwerking gaan samen. De schaalvergroting moet zich maximaal binnen één regio manifesteren, waarbij best eerst de regio's afgebakend worden.
- 29 Om tot een betere afstemming tussen CLB en Integrale Jeugdhulpverlening te komen, moet er een overkoepelend orgaan zijn die de regie houdt over de programmatie van het hulpaanbod in een regio. Wij stellen dan ook voor dat het oorspronkelijk mandaat van de IROJ's opnieuw bevestigd en uitgevoerd wordt en dat er duidelijke taakafspraken komen tussen CLB en Integrale Jeugdhulp wie waarover de regie opneemt. Dit kan worden voorafgegaan door een evaluatie van de werking van de IROJ's.
- 30 Samenwerking met andere welzijns- en vormingsactoren moet leiden tot betere hulpverlening en tot betere informatiedeling, zonder de privacy van leerlingen te schenden. De bestaande overlegplatformen Leerrecht worden gecontinueerd.
- 31 De uitbouw van multidisciplinaire, sectoroverschrijdende centra waar onderwijs- en welzijnsdiensten t.a.v. jongeren samenkomen is een interessante piste en zou best verder verkend worden.

Krachtlijn 5 Organiseer de CLB's rond vijf ontwikkelingsdomeinen van kinderen en jongeren.

De opdrachten van de CLB's staan vandaag omschreven in het CLB-decreet. Het CLB heeft vier decretale opdrachten: het psycho-sociale functioneren van leerlingen, onderwijsloopbaanbegeleiding, preventieve gezondheidszorg en het leren en studeren. Deze vier

domeinen worden vandaag niet in vraag gesteld. Ze zijn destijds geformuleerd op basis van de opdrachten die de centra opnamen.

Vandaag willen wij een vertaalslag maken rekening houdend met evoluties die zich ook buiten de Centra voor Leerlingenbegeleiding afspelen. Daarom stellen wij voor om de leerling centraal te stellen en te vertrekken van de ontwikkeling die de leerling doormaakt. Elke leerling ontwikkelt continu op verschillende ontwikkelingsdomeinen. De school heeft de opdracht om deze ontwikkeling te stimuleren en te begeleiden. Vanaf het ogenblik dat de leerling een moeilijke of problematische ontwikkeling doormaakt, komt het CLB in beeld.

De persoonlijke ontwikkeling

Leerlingen groeien op tot sterke personen en worden in deze groei ondersteund. Zij moeten leren ontdekken wie ze zijn, wat ze goed kunnen en waarin ze meer ondersteuning nodig hebben. Ze bouwen zelfvertrouwen op en zijn gemotiveerd om met het nodige doorzettingsvermogen, hun opdrachten tot een goed einde te brengen. Zij ontwikkelen de nodige veerkracht om zelfstandig en zelfredzaam in het leven te staan. Kinderen kansen geven om zich persoonlijk te ontwikkelen is zowel een opdracht van het gezin als van de school.

De leerling, de ouders en de school kunnen op het CLB beroep doen om hen in deze ontwikkeling te ondersteunen. Het CLB verkent samen met de leerling, de ouders en de school de moeilijkheden en het gewenste perspectief en gaat mee op zoek naar een manier waarop de persoonlijke ontwikkeling kan worden ondersteund. Dit kan verband houden met een aangepast en meer talentgericht leertraject, met een aangepaste begeleiding in de klas, met doelgerichte en handelingsgerichte ondersteuning van leerkrachten die de leerling meer hoop, autonomie en zelfvertrouwen kunnen geven, met het ter beschikking stellen van informatie en materiaal aan leerkrachten en leerlingen om leerlingen inzichten te geven in hun interesses en talenten en studietrajecten die hiermee in overeenstemming zijn.

De persoonlijke ontwikkeling van mensen stopt niet aan het einde van de leerplicht. In het kader van het levenslang leren is het van belang dat lerenden voor ondersteuning en begeleiding in hun persoonlijke ontwikkeling binnen een onderwijscontext bij CLB terecht kunnen blijven.

De sociale ontwikkeling

Leerlingen groeien op als deel van een samenleving en leren hoe onze maatschappij functioneert en hoe zij zich kunnen verhouden tot deze maatschappij en anderen. Van jongeren wordt verwacht dat zij actief participeren aan een samenleving en in verbondenheid met anderen een engagement opnemen. In dit leerproces ontdekken jonge mensen hoe zij zich kunnen inleven in de situatie van anderen, hoe zij in dialoog kunnen gaan met anderen en hoe zij in overleg tot akkoorden, beslissingen of acties kunnen komen.

Het ontwikkelen van deze sociale vaardigheden is in de eerste plaats een opdracht van de ouders en de school. Maar als leerlingen moeilijkheden ondervinden om te functioneren in groep, kan beroep gedaan worden op CLB om te bekijken hoe leerlingen in hun samenwerking met anderen kunnen versterkt worden. Soms gaat het niet alleen om individuele leerlingen die moeten versterkt worden, maar om een disfunctioneren van een hele klasgroep. CLB kan scholen en schoolteams ondersteunen in het begeleiden van moeilijk functionerende klasgroepen.

De morele ontwikkeling

Het opvolgen van de morele ontwikkeling van leerlingen vormt een nieuwe uitdaging in een superdiverse maar tevens zeer complexe samenleving waar kinderen en jongeren in verschillende culturen en gezinssettings groot worden. De verschillende contexten waarin kinderen opgroeien, leiden soms tot tegenstrijdigheden. Sommigen kunnen hier perfect mee omgaan maar voor een groep van leerlingen leidt deze complexiteit tot moeilijkheden. Veelal vertaalt zich dat in moeilijk gedrag. Soms onttaardt de situatie in grensoverschrijdend gedrag en is bijkomende ondersteuning van een CLB nodig.

Het is de taak van het CLB om de situatie te analyseren en de school, de ouders en de leerling te ondersteunen zodat zij een positieve bijdrage kunnen leveren aan de gemeenschap.

De lichamelijke ontwikkeling

Onderwijs heeft de opdracht om de lichamelijke ontwikkeling van kinderen en jongeren te ondersteunen en te stimuleren en hun lichaamsbewustzijn te ontwikkelen.

Scholen zorgen voor een brede motorische basisvorming en bewegingsopvoeding zodat jongeren hun fitheid verbeteren en nauwgezet opvolgen.

Kinderen en jongeren worden vertrouwd met het belang van een gezonde en actieve levensstijl, die ze leren kennen en waarvan ze genieten zodat ze gemotiveerd zijn om levenslang te bewegen.

Ze verwerven competenties inzake gezonde voeding, gezond bewegen, een gezonde balans tussen fysiek en psychisch inspannen en ontspannen, een gezonde levensgroei en seksualiteit.

De lichamelijke ontwikkeling van leerlingen wordt vandaag voornamelijk opgevolgd door de medische discipline binnen het CLB. Zij richten zich sterk op het luik van de preventieve gezondheidszorg die rond vier pijlers is uitgebouwd: bewaken van de gezondheid via de medische consulten, profylaxe van besmettelijke ziekten en vaccinaties, gezondheidsbevordering en begeleiding. De opvolging van de lichamelijke ontwikkeling wordt in de toekomst best ruimer en evenwichtiger ingevuld. Efficiëntie en effectiviteit moeten hierbij voorop staan. Dit moet ertoe leiden dat de informatie uit de primaire preventie beter aangewend wordt in de secundaire preventie waardoor kansengroepen een begeleiding op maat krijgen.

De cognitieve ontwikkeling

Onderwijs heeft de opdracht om de cognitieve ontwikkeling van kinderen en jongeren te ondersteunen en te stimuleren.

Leerlingen ontdekken dat continu leren noodzakelijk is in een steeds en snel veranderende samenleving en putten uit dit inzicht de kracht om zelf levenslang te leren.

Ze leren op verschillende manieren denken: kritisch, logisch, oplossingsgericht, ethisch, innovatief en creatief.

De opdracht van de CLB's inzake de cognitieve ontwikkeling van leerlingen, focust op de realisatie van inclusief onderwijs. In samenspraak met de school en de PBD wordt in elke school bekeken op welke manier redelijke aanpassingen voor leerlingen kunnen gerealiseerd worden. Tegelijk wordt bekeken hoe ervoor kan gezorgd worden dat de school in staat is om leerlingen tijdig te remediëren en hoe de behoefte aan plaatsvervangende buitenschoolse ondersteuning kan verminderen. Dit mede met het oog op het realiseren van gelijke onderwijskansen voor alle leerlingen. In het kader van die buitenschoolse hulp zijn zeer duidelijke afspraken nodig over de wijze waarop en door wie deze ondersteuning geïnitieerd wordt. Ook hier vormt het CLB de draaischijf tussen diverse actoren. Het is cruciaal dat alle kinderen en jongeren met specifieke noden, binnen het kader van onderwijs, gratis toegang krijgen tot een gepast aanbod. In dat kader moet nagegaan worden hoe de

multidisciplinariteit van de CLB's in de toekomst vorm kan krijgen. Heel specifiek denken we dan aan de psychiater en de logopedist.

Kortom, het CLB is op de vijf ontwikkelingsdomeinen van leerlingen actief, gaat na hoe de talenten van leerlingen het best tot hun recht komen en analyseert de problemen die door leerlingen, ouders of de school gemeld worden. Het CLB ondersteunt leerkrachten en ouders in de begeleiding van leerlingen en helpt mee een positieve ontwikkeling te bevorderen. Tevens begeleidt het CLB leerlingen die om hulp vragen. Het gaat steeds om kortdurende begeleidingen, die het perspectief van de jongere snel kan verbeteren, waardoor zwaardere vormen van hulp kan vermeden worden.

Concretisering

- 32 Er is nood aan een goede afstemming en samenwerking met de Vlaams Wetenschappelijke Vereniging voor Jeugdgezondheidszorg. De communicatie van VVVJ met de CLB-sector zou via de ISC – Internetten Samenwerking Cel kunnen verlopen. De VCLB visie over preventieve gezondheidszorg vormt een goede basis bij inhoudelijk overleg.'

Krachtlijn 6 Bewaar de onafhankelijkheid t.o.v. de scholen

Het is volgens beweging.net essentieel dat de CLB's onafhankelijk zijn en blijven (of worden) van de scholen. Dat zou wat ons betreft in alle onderwijsnetten het geval moeten zijn, dus ook in het gemeenschapsonderwijs. Enkel op die manier kunnen de CLB's echt vanuit de noden en belangen van de leerlingen vertrekken. Deze onafhankelijke positie moet nadrukkelijk zichtbaar gemaakt worden.

Concretisering

- 33 Een schoolonafhankelijke werking is belangrijk als we het belang van het kind/jongere voorop stellen.
- 34 Een schoolonafhankelijke werking staat een schoolbetrokken werking niet in de weg. Het CLB moet in elke school rekening houden met de schoolspecifieke cultuur en het pedagogisch respect. De scholen zijn hun belangrijkste stakeholder en moeten een aanpak op maat kunnen krijgen.
- 35 Ook in het GO! moet er gewerkt worden aan de onafhankelijkheid van de CLB's t.a.v. de scholengroepen.
- 36 Beweging.net is geen voorstander van een netonafhankelijke werking, waarbij alle scholen vrij hun CLB kunnen kiezen. Uitzondering op deze regel zijn de gemeentescholen die wel vrij moeten kunnen kiezen met welk CLB ze samenwerken.
- 37 Onze voorkeur gaat uit naar 1 CLB per regio waarbij alle scholen uit het vrije onderwijsnet aangesloten zijn en afspraken mee maken. Idem dito voor de andere onderwijsnetten, m.u.v. OVSG die vrij kunnen aansluiten bij CLB's van de andere netten.
- 38 We stellen voor dat de contracten tussen school en CLB vervangen worden door een samenwerkingsakkoord waarin beide partijen afspreken wat ze wederzijds van elkaar verwachten en wie welke taken zal opnemen, met respect voor de schoolspecifieke cultuur en voor het pedagogisch project. Dit samenwerkingsakkoord maakt deel uit van het zorgbeleid van de school.
- 39 Hiermee samenhangend moet er ook nagedacht worden over berekening voor de omkadering van het CLB, die vandaag afhangt van het aantal leerlingen in de scholen waarmee men een contract heeft. Beter zou zijn de omkadering toe te kennen op basis van het gelabelde aantal leerlingen in een regio.

Krachtlijn 7 Geef de koepels instrumenten om de CLB's meer gelijkgericht aan te sturen

Vanuit de audit komt duidelijk naar voren dat er meer gelijkgerichtheid nodig is in de werking van de CLB's. Om daartoe te komen, is er volgens ons meer duidelijkheid in de taakomschrijving nodig, maar ook meer aansturing van de CLB's, zowel in het bepalen van de prioriteiten als in het verspreiden van goede praktijken. De koepels ontberen daar momenteel de instrumenten voor waardoor het veranderingsproces op het terrein te traag gaat.

Concretisering

- 40 In het nieuwe decreet moet duidelijker omschreven worden wat de taak is van CLB-koepels t.a.v. de CLB-centra.
- 41 De CLB-koepels hebben tot taak de gelijkgerichtheid in de werking van hun aangesloten CLB's te organiseren, te promoten en bij te sturen. Afspraken die op Vlaams niveau binnen CLB-koepel worden gemaakt, moeten ook geïmplementeerd worden op het terrein.
- 42 Specifiek voor de Vrije CLB's dient er uitvoering gegeven te worden aan de aanbevelingen van PWC met betrekking tot de governance structuur van de Vrije centra voor leerlingenbegeleiding.
- 43 We pleiten er voor om de pedagogische begeleiders, die gegenereerd worden door de CLB's, te integreren in de permanente ondersteuningscellen (POC's) van de CLB's.

Krachtlijn 8 Een nieuw organisatiemodel dringt zich op

Onafhankelijkheid staat een schoolnabije werking niet in de weg, in tegendeel. Maar de schoolnabije werking kan ook anders ingevuld worden dan vandaag via de schoolteams het geval is. Het huidige organisatiemodel laat onvoldoende toe in te spelen op de nieuwe uitdagingen en op de meer complexe vragen. Die vergen beide een hogere graad van specialisatie, die niet meer op niveau van elke school kan georganiseerd worden.

Om tot een nieuw organisatiemodel te komen, is een nieuwe visie op organisatie nodig en moeten een aantal drempels worden weggewerkt:

- de bestuurlijke niveaus moeten versterkt worden en de verantwoordelijkheid krijgen om een professioneel personeelsbeleid te voeren en de middelen efficiënt te kunnen inzetten. Zij moeten verantwoordelijkheid afleggen over de aanwending van de middelen en over de manier waarop de gelijkgerichtheid wordt bevorderd;
- de personeelsorganisatie moet worden geheroriënteerd. De CLB's moeten meer inzetten op ankerfiguren in elke school, die zich omringd weten door een multidisciplinair team van specialisten in het CLB. Door te kiezen voor meer specialisatie kunnen de CLB's inspelen op meerdere uitdagingen, zonder dat elke CLB-medewerker in alle taken van het CLB moet opgeleid worden;
- de CLB's moeten rechtstreeks toegankelijker worden voor leerlingen en hun ouders. Dat betekent in de praktijk aanspreekbaar zijn via de scholen, maar ook via bereikbare locaties,

een verruiming van de openingsuren na de school en beschikbaarheid tijdens de schoolvakanties.

Concretisering

- 44 De middelen voor de CLB's worden toegekend aan het organiserend bestuur en niet langer aan elk centrum apart.
- 45 Het organiserend bestuur en het management staan in voor een efficiënte organisatie van de CLB werking.
- 46 De positie van de directeur van een centrum als schakel tussen het bestuur en de medewerkers van het centrum moet worden versterkt.
- 47 In de werking wordt een onderscheid gemaakt tussen de schoolnabije werking en de modulaire werking, waarbij de scholen de garantie krijgen op een basisaanbod via een zekere, maar beperktere aanwezigheid van het CLB in de scholen en gespecialiseerde teams waar zij voor concrete problemen beroep kunnen doen.
- 48 Scholen sluiten automatisch aan bij het CLB dat werkzaam is in hun regio. Enkel de gemeentelijke scholen zullen hun CLB nog vrij kunnen kiezen.
- 49 Scholen en CLB sluiten samenwerkingsakkoorden af waarin de wederzijdse afspraken worden opgenomen. Dit vormt een formeel onderdeel van het zorgbeleid in de school.
- 50 Bij betwistingen kunnen beide partijen zich wenden tot een Raad voor Betwistingen (voorzien, maar nog op te richten).
- 51 De CLB's zorgen binnen hun regio voor een breed verspreid en ruim toegankelijk aanbod, zowel via aanwezigheid in de scholen als via voldoende toegankelijke vestigingsplaatsen of locaties, zodat de bereikbaarheid voor ouders en leerlingen gegarandeerd blijft.

Krachtlijn 9 Creëer grotere CLB's voor een sterkere organisatie

De uitdagingen zijn groot, het aantal taken en verwachtingen ten aanzien van de CLB's neemt toe. De gelijkgerichtheid en de toegankelijkheid dienen gewaarborgd te worden. Voor de CLB's wordt het hoe langer hoe moeilijker om binnen de huidige samenstelling aan al die verwachtingen te voldoen. Binnen beweging.net zijn we er van overtuigd dat een schaalvergroting zich opdringt. Minder maar grotere entiteiten laten toe het werk anders te verdelen, medewerkers te laten specialiseren, multidisciplinaire teams samen te stellen, de middelen efficiënter in te zetten en beter te communiceren met zijn stakeholders. Als optimale schaalgrootte denken we aan een tiental centra in het vrije net.

Dat betekent dat de overheid het vormen van grotere centra moet stimuleren in de plaats van verhinderen. Het huidige financieringsmodel moet herbekeken worden, inclusief de densiteitsregeling en de beschotten tussen personeelskosten en werkingskosten. Wij pleiten voor een transparant financieringsmodel.

Concretisering

- 52 Beweging.net streeft naar max. 13 CLB's in Vlaanderen, zowel in het vrij onderwijs als in het gemeenschapsonderwijs.
- 53 De regionale afbakening voor het vrij onderwijs en het gemeenschapsonderwijs loopt best zo parallel mogelijk.
- 54 De afgebakende regio's komen maximaal overeen met de welzijnsregio's.
- 55 Voorstel

- a. Limburg: 1 centrum
 - b. Prov. Antwerpen: Antwerpen (2) en Mechelen – Turnhout
 - c. Prov. Vlaams-Brabant: Hageland-Leuven, Pajottenland en Brussel
 - d. Prov. Oost-Vlaanderen: Gent, Waasland, Zuid-Oost-Vlaanderen
 - e. Prov. West-Vlaanderen: Kortrijk, Roeselare-leper en Brugge-Oostende
- 56 De densiteitsregels worden in dit voorstel losgelaten.
- 57 De CLB's moeten de mogelijkheid krijgen om flexibeler om te gaan met de inzet van statutaire ambten.
- 58 Grotere centra vergen ook een beperkt middenkader, o.a. door het creëren van de mogelijkheid om het organigram op een aangepaste manier uit te bouwen, inclusief logistieke functies en middenkaderfuncties.

Krachtlijn 10 Geef de CLB's voldoende lokale autonomie om in te spelen op lokale noden en regionale kenmerken

Een sterkere aansturing vanuit de koepels en een schaalvergroting hoeven een voldoende mate van lokale autonomie en inspraak niet in de weg te staan. De CLB's moeten op basis van duidelijk bepaalde doelstellingen zelf kunnen bepalen hoe deze doelstellingen in samenwerking met de scholen, de PBD's en de netwerkpartners gerealiseerd worden. Zo hangt de invulling van taken op vlak van welzijn sterk samen met het al dan niet aanwezig zijn van bepaalde sociale diensten in een regio.

Concretisering

- 59 Beweging.net stelt voor om een algemeen decreet te schrijven waarin het kader wordt geschetst en dat vertrekt van de doelstellingen, zonder al te gedetailleerd vast te leggen hoe dit op het terrein moet worden waargemaakt. Op die manier creëert men meer ruimte voor vernieuwing en samenwerking.

Krachtlijn 11 Zorg voor meer samenwerking tussen de CLB's

De CLB centrumnetten zijn vandaag op een verschillende manier georganiseerd. De Vrije centra hebben met VCLB een netonafhankelijke koepelorganisatie. De andere CLB's hebben geen autonome koepelwerking, maar zijn ingebed in de onderwijskoepels. Net zoals de lokale CLB's een school - onafhankelijke, maar leerling nabije partner moeten zijn, is het van belang dat ook de bovenlokale organisaties net-onafhankelijk georganiseerd worden en van daaruit sterke partners zijn voor de onderwijskoepels. Voor beweging.net is het vrije initiatief in deze een cruciale voorwaarde voor de organisatie van de CLB begeleiding.

Het is belangrijk dat de verschillende koepels en de CLB-centra meer gaan samenwerken door expertise en goede praktijken uit te wisselen, gezamenlijke vormingsinitiatieven op te zetten, in te zetten op dezelfde prioriteiten in een regio edm. Deze evolutie is reeds ingezet en kan verder ondersteund worden.

Tot slot biedt dit ook kansen om samen een imagoversterkende campagne op te zetten die de meerwaarde van de CLB's voor leerlingen, ouders, scholen, pedagogische begeleidingsdiensten en welzijnsactoren in de verf kan zetten.

Concretisering

- 60 Partnerschappen tussen diverse CLB's in een regio hebben een meerwaarde, en hebben meer kans van slagen in de mate ze van onderuit opgebouwd worden. Deze partnerschappen kunnen door de overheid gestimuleerd worden met de nodige incentives, door het wegwerken van wettelijke hindernissen (bv. o.v.v. verschillen in de personeelsstatuten) of door het invoeren van een regelluw kader.
- 61 Elk CLB kan werk maken van een stakeholdersmanagement om op die manier meer bekendheid te geven aan de werking van het CLB in de regio en het imago van het CLB te verbeteren en te versterken.